

બાગાયત ક્ષેત્રે ત્રણ વર્ષમાં મેળવેલ સિધ્ધિઓ

છેલ્લા ત્રણ વર્ષોમાં રાજ્યમાં બાગાયતી પાકોનું વાવેતર ૧૨.૪૩ લાખ હેક્ટર થી વધી ૧૪ લાખ હેક્ટર તથા ઉત્પાદન ૧૪૦ લાખ મે. ટન થી વધી ૧૫૩ લાખ મે. ટન સુધી પહોંચ છે. જ્યારે બાગાયતી પાકોની આવક રૂ. ૯૫૦૦ કરોડથી વધી રૂ. ૧૨૦૦ કરોડ ઉપર પહોંચેલ છે.

➤ રાજ્યમાં બાગાયત વિકાસ માટે છેલ્લા ત્રણ વર્ષમાં વાર્ષિક સહાય કાર્યક્રમ રૂ. ૧૩૫ કરોડ (વર્ષ ૨૦૦૭-૦૮)થી વધારી રૂ. ૧૯૦ કરોડ (વર્ષ ૨૦૧૦-૧૧) સુધી કરાયેલ છે.

➤ રાજ્યમાં કાજુ મોસંબી, સફેદ મૂસળી, કુંવારપાકું, પામારોઝા, લેમન ગ્રાસ, પચોલી, સ્ટીવીયા જેવા નવા બાગાયતી પાકો નું આગમન થયેલ છે. જે એક વિશિષ્ટ સિદ્ધિ ગણી શકાય.

➤ ગ્રીન હાઉસ ની ખેતીમાં ગુજરાત..... રાજ્યમાં ૨૦૦૩-૦૪ પછી ખૂબ મોટા પાયે ગ્રીન હાઉસની ખેતી વિકસી રહી છે. રાજ્ય ની સંકલ્પ પત્ર તથા ગુજરાત હોર્ટીકલ્ચર મીશનની યોજના અન્વયે છેલ્લા ૩ વર્ષમાં ૨૫૦૦ લાખ ની સહાય આપી કુલ ૨૫૦ નવા ગ્રીન હાઉસ ઉભા કરવામાં આવેલ છે જેમાં ગુલાબ, જરબેરા, કેપ્સીકમ જેવા ઉચ્ચ મૂલ્ય વર્ધિત પાકોની ખેતી કરવામાં આવે છે.

➤ કેળના પાકમાં ખેડૂતોએ ડ્રીપ તથા ટીસ્યુકલ્ચર રોપના ઉપયોગથી ૬૧ ટન / હે. ઉત્પાદન મેળવી દેશ કક્ષાએ ઉત્પાદકતા તથા ગુણવત્તામાં અગ્રિમ સ્થાન હાંસલ કરેલ છે.

➤ ઉત્તર ગુજરાતમાં પપૈયા ની ડ્રીપ તથા મલ્ટીપ્લિક સાથે ખેતી પધ્ધતી ઉભરી આવી છે જે દિલ્હી સુધીના બજારોસર કરે છે.

➤ ઉચ્ચ ગુણવત્તાવાળા દાડમના પાકનું વાવેતર બનાસકાંઠા, સાબરકાંઠા, પાટણ તથા કચ્છ જિલ્લાઓમાં વિસ્તરી રહેલ છે. જે નિકાસની ઉજળી શક્યતા ધરાવે છે.

➤ ટીસ્યુકલ્ચર ખારેક તથા જમ્બો,કેસર ની ખેતી કરી કચ્છના ખેડૂતો નિકાસ મારફત ઉંચુ વળતર મેળવી રહ્યા છે.

- પ્રતિષ્ઠિત કંપનીઓ મારફત બટાટા પાકની કોન્ટ્રાક્ટ ફાર્મિંગની શરૂઆત થઈ છે.
- રાજ્યમાં ટમેટા, કેપ્સીકમ, ભીંડાના કલસ્ટરનો વિકાસ થઈ રહ્યો છે. જેમાંથી નિકાસલક્ષી ઉત્પાદનો મેળવવામાં આવી રહેલ છે.
- દ્રાચબલ વિસ્તારમાં ફળ બગીચા,કાજુ પ્લાન્ટેશન, ફુલ વાડી, પચોલી જેવા સુગંધીત પાકોનું વાવેતર વધી રહ્યું છે.
- પ્રોસેસીંગ ક્ષેત્રે ખાસ કરીને ડુંગળી ડિહાઈડ્રેશન, ઈસબગુલ પ્રોસેસીંગ, મેંગો પલ્પ જેવા એકમો કાર્યરત છે.
- બાગાયતી પાકોના નવા બગીચા ઉભા કરવા ઉપરાંત પોષ્ટ-હાર્વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ અને બજાર વ્યવસ્થા ઉપર ભારમુકી રાજ્યમાં નવા કોલ્ડ સ્ટોરેજ, રાઈપનીંગ ચેમ્બર, હાઈટેક નર્સરીઓ, ટીસ્યુકલ્ચર લેબોરેટરીની સ્થાપના, જેવી હાથ ધરાયેલ છે.
- બાગાયતી પાકોમાં ઓર્ગેનીક સર્ટિફિકેશન સાથે સેન્ટ્રીય ખેતીની શરૂઆત થયેલ છે ચાલુ વર્ષથી ૫૦૦૦ હેક્ટરમાં આ કાર્યક્રમ શરૂ કરવામાં આવેલ છે.
- પબ્લીક પ્રાઈવેટ પાર્ટનરશીપ (PPP) ના નવા અભિગમથી ઓઇલ પામના વાવેતર માટે ગોદરેજ એગ્રોવેટ લી. મુંબઈ (વલસાડ, નર્મદા તથા ભરુચ જિલ્લામાં) ફૂડસ, ફેટ એન્ડ ફર્ટીલાઈઝર લીમીટેડ (.સુરત જિલ્લામાં) અને રૂચી સોયા ઈન્ડસ્ટ્રીઝ લી. ઈન્દોર(.આણંદ તથા નવસારી જિલ્લામાં) વિગેરે ખાનગી કંપનીઓને સહભાગી કરવામાં આવેલ છે.
- રાજ્યના તમામ જિલ્લાઓમાં મિશન મોડ ઉપર બાગાયતી વિકાસની કામગીરી હાથ ધરવામાં આવેલ છે. જે અંતર્ગત બાગાયત વિકાસના ઘટકો જેવા કે, પાક વિસ્તાર વધારવો, નર્સરી વિકાસ, સંકલિત જીવાત / પોષણ વ્યવસ્થા, વર્મીકમ્પોસ્ટ, નેટ હાઉસ / પોલી હાઉસ, કોલ્ડ સ્ટોરેજ વિગેરે પોષ્ટ હાર્વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ ને પ્રોત્સાહન પુરૂ પાડવામાં આવે છે.

➤ રાષ્ટ્રીય કૃષિ વિકાસ યોજના અંતર્ગત રાજ્યના કેળ પાક માટેના અગ્રીમ આઠ જિલ્લાઓમા કેળ પાકની ઉત્પાદકતા અને ગુણવત્તા સુધારવા માટે વિશેષ યોજના અમલમાં મુકેલ છે..

કૃષિ મહોત્સવ.....

➤ છેલ્લા ત્રણ વર્ષોમાં આયોજીત કૃષિ મહોત્સવના દરમ્યાન રાજ્યમાં ઝીન વાઈઝ થતા વિવિધ બાગાયતી પાકો ની ખેતી પધ્ધતિ અંગેનું સાહિત્ય વિતરણ, કૃષિ મહોત્સવ દરમ્યાન રાજ્યમાં ફળ, શાકભાજી પરિરક્ષણના તાલીમ આપી સ્વરોજગારી માટે પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવે છે.

➤ ન્યુટ્રીશનલ સીક્યુરીટીના નવા અભિગમથી ગરીબી રેખા નીચેના ખેડૂતોને પોષણયુક્ત ખોરાક જેવા ફળ અને શાકભાજી તેમના જ ખેતર થી મળી રહે તે આશયથી તથા તેમને બાગાયતી ખેતી માટે પ્રોત્સાહિત કરવા માટે વિના મુલ્યે ફળઝાડ / શાકભાજી / મસાલા પાકોના ઈનપુટસ કિટસ રૂ. ૧૦૦૦/- ની કિંમતનું લાભાર્થી દિઠ એક મુજબ રાજ્યના તમામ ગામોમાં ૫ લાભાર્થીઓ ને ગ્રામ સભાના માધ્યમથી સ્થાનીક પસંદગી કરી આપવામાં આવે છે.

➤ આ ઉપરાંત ખેડૂતો, આધુનિક ખેત પધ્ધતિથી વાકેફ થાય તથા હાઈટેક હોર્ટીકલ્ચર અપનાવતા થાય તે માટે ગત વર્ષે કૃષિ મહોત્સવ દરમિયાન ૨૩૫ જેટલા નિર્દેશનો ગોઠવાયેલ હતા.
